

حرکت گردشگری ایران روی ریل جهانی

در چنین ایامی هرساله ویژه‌برنامه‌های متنوعی باهدف معطوف ساختن توجهات به موضوع گردشگری، مزیت‌ها و چالش‌های فراروی آن در سراسر جهان برگزار می‌شود تا تأکیدی دوباره بر نقش بی‌بدیل این صنعت در اقتصاد جهانی و توسعه پایدار جوامع باشد. دولت جمهوری اسلامی ایران نیز با درک ابعاد اهمیت این صنعت و با شناخت از ظرفیت‌ها و جاذبه‌های طبیعی و تاریخی کشورمان، طی چند سال گذشته توجهی مضاعف به حوزه گردشگری و ارتقاء جایگاه آن در سطح بین‌المللی داشته است. به‌رغم تحریم‌های یکجانبه آمریکا و تلاش‌های صورت گرفته در زمینه ایران هراسی، روند رشد گردشگری ایران طی دو سال گذشته شتابی افزون‌تر یافته و حرکت چرخ گردشگری ایران روی ریل‌های جهانی این صنعت روان‌تر شده است. درواقع اقبال فعالان گردشگری جهان به ایران نشان از عقیم بودن تحریم‌ها علیه کشورمان دارد و رشد شمار گردشگران ورودی به کشور نیز بر این واقعیت صحنه می‌گذارد. تنوع رویدادهای بین‌المللی دو سال گذشته هم چون رویداد تبریز ۲۰۱۸ پایتخت گردشگری جهان اسلام، همدان ۲۰۱۸ پایتخت گردشگری آسیا، برگزاری نشست اعضای وابسته سازمان جهانی جهانگردی در ایران با حضور دبیر کل این سازمان، برگزاری نشست راهنمایان گردشگری جهان در ایران، تعامل سازنده دبیر کل سازمان جهانی جهانگردی برای پیش‌برد اهداف کشورمان در این حوزه، برگزاری رویدادهای نمایشگاهی و موزه‌ای متقابل بین ایران و سایر جوامع به‌ویژه کشورهای اروپایی، و موارد بی‌شمار دیگر در این زمینه نشان از دیپلماسی فعال و اثربخش ایران در صنعت گردشگری کشور دارد. این دیپلماسی فعال درعین‌حال دستاوردهای ارزشمندی برایمان به همراه داشته است که افزایش شمار ثبت جهانی آثار ایران، کسب رتبه‌های بین‌المللی در نمایشگاه‌های موزه‌ای، تسهیل بازگشت آثار تاریخی ایران و پذیرش پنج عضو جدید وابسته ایران در سازمان جهانی گردشگری ازجمله آن‌هاست.

شاخص‌های آماری و ارقام نیز روایتگر شتاب روزافزون قطار گردشگری ایران است و شمار گردشگران ورودی از رقم چهار میلیون و ۷۰۰ هزار گردشگر در سال ۹۶ به هفت میلیون و ۸۰۰ هزار گردشگر در سال ۹۷ رسیده است. به‌این‌ترتیب برای نخستین بار تراز گردشگری ایران مثبت شده و تلاش بر این است که این تراز مثبت به‌صورت موردی با کشورهای مختلف نیز تحقق پیدا کند. به‌عنوان مثال در رابطه با ترکیه در حال نزدیک شدن به تراز مثبت و همچنین با اجرای سیاست لغو روایید برای کشورهای هدف هم چون چین به‌عنوان یک بازار بزرگ و برخی کشورهای منطقه، شاهد رشد محسوس ورود گردشگر از این کشورها به ایران هستیم. به‌عنوان نمونه پس از لغو روایید یک‌طرفه با عمان ۴۰۴ درصد رشد در جذب گردشگر از این کشور به ایران اتفاق افتاد. خروجی این مسیر برای اقتصاد کشور درآمد ارزی ۱۱,۸ میلیارد دلاری از محل گردشگری ورودی در سال گذشته بوده و برای ادامه این مسیر نیز چشم‌انداز ۳۰ میلیارد دلاری تا ۲۰۲۵ ترسیم‌شده است. همچنین به محصولات گردشگری تنوع داده‌شده و رویکرد گردشگری از قالب فرهنگی به سایر بخش‌ها به‌ویژه گردشگری سلامت و طبیعت‌گردی تنوع یافته است. گردشگران زیارتی ایران نیز علاوه بر زیارت به بخش گردشگری سلامت و تفریحی جذب‌شده‌اند و به این واسطه گردشگری ۳۰۰ تا ۴۰۰ دلاری برای هر گردشگر به ۱۳۰۰ تا ۱۴۰۰ دلار رسیده است.

شاخص‌ها و آمار یادشده در کنار اقدامات و طرح‌های انجام‌گرفته برای استانداردسازی خدمات گردشگری و بهبود وضعیت نیروی انسانی این بخش، همراهی ایران را با شعارهای راهبردی سازمان جهانی گردشگری نشان می‌دهد. نگاهی به شعار امسال سازمان جهانی گردشگری- «گردشگری و اشتغال: آینده‌ای بهتر برای همه» بر ضرورت و اهمیت این رویکرد صحنه می‌گذارد و آموزش، مهارت و اشتغال سه موضوعی است که به‌طورجدی در دستور کار است. از سویی با توجه به رویکرد مثبت سازمان جهانی جهانگردی به تحولات گردشگری ایران، این فرصت می‌تواند حضور و قدرت چانه‌زنی ایران در این سازمان را افزایش داده و محملی برای طرح ایده‌ها و پیشنهادها کشورمان باشد.

بی‌تردید ارتقای زیرساخت‌ها، به‌روزرسانی استانداردهای خدمات و برنامه‌ریزی برای تبلیغات مناسب بین‌المللی از ظرفیت‌ها و جاذبه‌های ایران از الزامات گریزناپذیر توسعه صنعت گردشگری در کشورمان و نیازمند همراهی و همگامی سایر دستگاه‌ها است.

با توجه به تغییر ساختار سازمان میراث فرهنگی به وزارتخانه و برنامه‌ها و اقدامات پیش‌بینی‌شده متناسب با ساختار جدید، تنها در سایه اجماع، همدلی و همکاری قوای سه‌گانه و تمام بخش‌های عمومی و خصوصی مرتبط، شاهد تحقق سهم واقعی این صنعت در شکوفایی اقتصاد کشور خواهیم بود.